

Odluka kojom se smjenjuje gospodin Mijat Tuka sa položaja člana Zastupničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine

Koristeći se ovlastima koje su date visokom predstavniku člankom V Aneksa 10. (Sporazum o provedbi civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji za tumačenje navedenog Sporazuma o provedbi civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebice uzevši u obzir članak II 1. (d) istog Sporazuma prema kojem visoki predstavnik "pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u svezi s provedbom civilnog dijela Mirovnog ugovora";

Pozivajući se na stavak XI.2. Zaključaka sa konferencije Vijeća za provedbu mira koji se sastao u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojem je Vijeće pozdravilo nakanu visokog predstavnika da uporabi svoj konačni autoritet u zemlji za tumačenje Sporazuma o provedbi civilnog dijela Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, "donošenjem obvezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim," u svezi s određenim pitanjima, uključujući (sukladno točki (c) ovog stavka) i druge mjere u svrhu osiguranja provedbe Mirovnog sporazuma na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta, koje "mogu obuhvatati mjere protiv osoba na javnim dužnostima";

Uzimajući u obzir da je u stavku X.4 Aneksa Deklaracije Vijeća

za provedbu mira donesene u Madridu 16. prosinca 1998. konstatirano je da Vijeće prihvata da se osobama kojima visoki predstavnik zabrani obnašanje javne dužnosti "može do daljnjeg zabraniti i kandidiranje na izborima te obnašanje bilo koje izabrane ili imenovane javne dužnosti kao i dužnosti u okviru političkih stranaka";

Konstatirajući da je Vijeće za provedbu mira na sjednicama održanim 10. prosinca 1997. godine u Bonu, 16. prosinca 1998. godine u Madridu i 23-24. svibnja 2000. godine u Briselu izrazio svoju duboku zabrinutost u svezi s duboko ukorijenjenom korupcijom u Bosni i Hercegovini, koja može dovesti do podriivanja demokratskog upravljanja i rasipanja javnih resursa, te spriječiti razvoj tržišnog gospodarstva;

Imajući na umu da je Vijeće na sjednici koja je 16. prosinca 1998. održana u Madridu izrazilo svoju zabrinutost kako slijedi: "Vijeće izražava duboku zabrinutost zbog nastavka korupcije i utaje javnih fondova. Vijeće pozdravlja rad visokog predstavnika na izradi sveobuhvatne strategije za borbu protiv korupcije (...)Visoki predstavnik će voditi aktivnosti u koordiniranju napora međunarodne zajednice u cilju eliminiranja mogućnosti za korupciju, utaju poreza i preusmjerenje javnih prihoda, osiguravajući transparentnost u svim fazama rada organa vlasti ...";

Konstatirajući da je na konferenciji u Briselu koja je održana 23-24. svibnja 2000. godine Vijeće za provedbu mira izdalo Deklaraciju u kojoj apelira na "visokog predstavnika da uporabi svoje ovlasti sukladno svojem mandatu u cilju osiguranja potpunog i ubrzanog realiziranja u svim sektorima provedbe civilnog dijela Mirovnog ugovora, uključujući uklanjanje prepreka koje stoje na putu ekonomske reforme".

Uzimajući u obzir da je u navedenoj Deklaraciji od 23-24. svibnja 2000. godine Vijeće za provedbu mira konstatiralo da: "Vijeće ostaje veoma zabrinuto zbog ukorijenjene korupcije u Bosni i Hercegovini koja narušava demokratsku vlast, pustoši

javne resurse i sprečava razvoj tržišnog gospodarstva. Sveobuhvatna strategija OHR-a za borbu protiv korupcije predstavlja čvrst temelj za borbu protiv korupcije. Od svih javnih dužnosnika očekuje se pružanje aktivne i bezrezervne potpore ovoj strategiji, kao i institucijama koje je provode.”;

Uzimajući također u obzir Odluku visokog predstavnika o specijalnom revizoru za Federaciju Bosne i Hercegovine od 2. ožujka 2001. godine (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, br. 9/01 od 23. ožujka 2001.) te dodatnu Odluku visokog predstavnika o specijalnom revizoru za Federaciju Bosne i Hercegovine od 1. kolovoza 2002. godine (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, br. 40/02 od 21. kolovoza 2002.) i izvješće pomenutog specijalnog revizora o Ministarstvu socijalne politike, rada, raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine izdato 20. ožujka 2003. godine (u daljem tekstu: izvješće);

S obzirom na to da je visoki predstavnik pismom od 20. ožujka 2003. godine zahtijevao od predsjednika Nove hrvatske inicijative, kao političke stranke kojoj pripada gospodin Mijat Tuka, da apelira na gospodina Mijata Tuku da dobrovoljno podnese ostavku u roku od sedam dana na svoj položaj člana Zastupničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine te s obzirom na činjenicu da je gospodin Mijat Tuka izjavio da to neće učiniti;

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno i dalje tekstu utvrđeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeću:

ODLUKU

Kojom se smjenjuje gospodin Mijat Tuka sa položaja člana Zastupničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine i zabranjuje mu se obnašanje svake službene, izborne ili imenovane javne dužnosti, kandidiranje na izborima, obavljanje dužnosti u političkim strankama, osim ako i sve dotle dok ga visoki

predstavnik naknadnom odlukom eventualno izričito ne ovlasti da iste zauzima ili obnaša. Svako pravo na primanje naknade ili uživanje privilegija ili status koji proizilazi iz navedenog položaja prestaju odmah.

Ova odluka stupa na snagu odmah i ne zahtijeva poduzimanje daljih proceduralnih mjera. Gospodin Tuka mora napustiti svoj ured odmah.

Ova odluka se odmah objavljuje u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

RAZLOZI ZA SMJENJIVANJE

Gospodin Mijat Tuka obnašao je dužnost ministra navedenog ministarstva, koje sada nosi naziv Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), od 25. rujna 2001. do 21. veljače 2003. godine. Nakon što je ministar Sefer Halilović napustio položaj ministra Ministarstva socijalne politike, rada, raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine, doministar, gospodin Tuka, postao je v.d. ministar. Ova dužnost spada u red dužnosti kod kojih je nosilac dužan obnašati najviše fiducijarne dužnosti u svezi s procesom povratka izbjeglih i raseljenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine. U tom smislu, gospodin Tuka nalazio se na položaju rukovodioca ovog ministarstva, položaj u koji podrazumijeva posebne dužnosti i odgovornosti u kontekstu provedbe Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma. Nosilac takve dužnosti mora biti aktivan u dokazivanju najviše razine poštenja glede svojih postupanja sa sredstvima koja se izdvajaju za povratak izbjeglih i raseljenih osoba. Povjerenje građana Federacije i Bosne i Hercegovine mora se konstatno opravdavati kako bi se osiguralo pravilno upravljanje i razvidnost.

U svojstvu obnašatelja te visoke dužnosti, gospodin Tuka nije uspio ispuniti svoju obvezu u opravdavanju povjerenja javnosti, te u konkretnom slučaju nije raspolagao proračunom

ministarstva na transparentan i odgovoran način.

Tijekom niza događanja koja su dovela do pokretanja procesa revizije, gospodin Tuka nije poduzeo učinkovite radnje kako bi osigurao pravilno čuvanje javnih fondova i takvim postupanjem nije zaštitio reputaciju ovog ureda i vlade. Gospodin Tuka nije pokazao aktivnu i bezrezervnu potporu strategiji koju je utvrdilo Vijeće za provedbu mira u pogledu suprostavljanja ukorijenjenoj korupciji u Bosni i Hercegovini.

Ovo ministarstvo, sa gospodinom Tukom na čelu, nije vršilo odgovarajuću kontrolu svojih glavnih operacija vezanih za povratak. U 2001. godini ministarstvo je prekoračilo svoj proračun za više od 14 miliona KM. Unatoč utrošku ovolike svote projekti nisu bili okončani pravovremeno. Nakon okončanja svoje provjere, specijalni revizor je zaključio da je većina projekata ostala nedovršena čak 15 mjeseci nakon što su ugovori bili potpisani sa korisnicima.

Pored toga, specijalni revizor je došao do saznanja da su tenderski procesi bili izmanipulirani ili, jednostavno rečeno, potpuno ignorirani. Specijalni revizor je također zapazio da su neki od prodavaca zaračunavali cijenu koja je bila približno 2000% viša od prosječne po kilometru za transport materijala, koji su ionako bili pristupačni na lokalnom nivou. Uvjeti iz ugovora nisu bili ispoštovani, poslovi su ostali nedovršeni, a praćenje realiziranja projekta bilo je neefikasno ili je izostalo. Proces izbora korisnika i regiona za pomoć nije bio transparentan i proces za utvrđivanje i kontroliranje dostave materijala bio je slab. Projektno računovodstvo, knjigovodstvo i evidencija te izvještavanje bili su nepouzdati, nepotpuni i netačni.

Sredstva prikupljena na konferencijama donatora, koja ne spadaju u sustav trezora, bila su slabo kontrolirana i međusobno su se miješala sa sredstvima iz različitih izvora. Pristup ovim sredstvima ostvarivan je izvan proračunske kontrole. S ciljem da osigura da njegova sredstva budu

plasirana izvan budžetske kontrole vlade, ovo ministarstvo pridonosilo je novčanim sredstvima samo za sebe posredstvom donatorskih konferencija. Zapravo, 99% sredstava prikupljenih na donatorskim konferencijama dolazilo je iz ovog ministarstva.

U okviru ovog ministarstva gospodin Tuka nije aktivno vršio nadzor nad svojim osobljem i nije obavljao dužnosti v.d. ministra onako kako se to od njega očekivalo.

Djelujući na navedni način, gospodin Tuka nije pokazao riješenost u opravdavanju povjerenja javnosti i očuvanju interesa građana kojima služi ovo ministarstvo. Principi pravilnog upravljanja i transparentnosti narušeni su ponašanjem gospodina Tuke tijekom njegovog mandata; stoga, on više nije sposoban da obavlja dužnost koja uživa povjerenje javnosti.

Imajući u vidu izabranu dužnost koju je g. Tuka obnašao od trenutka kada je izabran u Zastupnički dom Federacije Bosne i Hercegovine i nadalje imajući u vidu status Parlamenta Federacije, visoki predstavnik je, na temelju pomenutih činjenica, napisao pismo predsjedniku Nove hrvatske inicijative, političke stranke kojoj g. Tuka pripada, sa primjerkom ovog pisma proslijeđenim i predsjedavajućem Zastupničkog doma. U ovom pismu visoki predstavnik je tražio od predsjednika navedene stranke da se pobrine da gospodin Tuka u roku od sedam dana podnese ostavku na navedeni položaj. Unatoč ovome, gospodin Tuka je, nažalost, ostao na tom položaju. Stoga, ne preostaje nijedna druga mogućnost nego da se gospodin Tuka smijeni sa položaja na kojem se trenutačno nalazi.

Sarajevo, 28. ožujka 2003. godine

Paddy Ashdown

Visoki predstavnik